

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні напрямки танцювального мистецтва»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
За спеціальністю 024 «Хореографія»
Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
Кваліфікація: магістр хореографії
Освітньо-професійна програма – Хореографія**

Кількість кредитів – 7 (210 год.), з них: аудиторних – 108 год. (лекційних – 8 год., практичних – 100 год.); самостійної роботи студента – 102 год.

Форма навчання – денна

Рік підготовки – 5, 6

Семестр – 9, 10, 11

Компонент освітньої програми: основна

Дні занять – відповідно до розкладу

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу

Мова викладання – українська

Керівник курсу – Валентина Юріївна Сосіна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства.

Викладач курсу – Олена Вячеславівна Мартинюк – викладач кафедри хореографії та мистецтвознавства.

Контактна інформація: Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11 (головний корпус) і 79005, вул. Дж. Дудаєва, 8, кафедра хореографії та мистецтвознавства, м. Львів.

e-mail: lena.martynuk@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасні напрямки танцювального мистецтва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 024 Хореографія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: генезис сучасного хореографічного мистецтва: види, напрямки, провідні танцювальні школи.

Мета дисципліни: сформувати професійні навички та вміння, що забезпечують теоретичну і практичну підготовку кваліфікованого фахівця з сучасного танцю; ознайомити з різними танцювальними техніками, що існують у сучасному хореографічному мистецтві; вдосконалити пластичну манеру, розвинути відчуття стилістичних особливостей, розширити лексичний арсенал та творчий діапазон (творче мислення і творчий потенціал) студентів; максимально розвинути й вдосконалити психофізичний апарат майбутніх фахівців хореографії.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити з естетикою сучасного танцю (видами, напрямками, танцювальними техніками, танцювальними школами).
- озброїти майбутнього фахівця теоретичними знаннями щодо становлення й розвитку сучасного танцювального мистецтва;
- навчити основним принципам джазового танцю, танцю модерн та інших сучасних молодіжних танцювальних стилів;
- розвинути практичні виконавські якості та вміння, необхідні хореографу в роботі у різних жанрах та стилях хореографічного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- ✓ історію та понятійно-категоріальний апарат хореографічного мистецтва;
- ✓ спеціальну термінологію, що застосовується у різних танцювальних стилях;
- ✓ основи техніки виконання рухів джаз-танцю, танцю модерн та інших сучасних молодіжних танцювальних напрямів;
- ✓ проблеми, що виникають у танцівників при опануванні тих чи інших танцювальних технік та способи їх вирішення;
- ✓ структуру музичних творів та їх музично-ритмічну основу;
- ✓ значення та особливості музичного забезпечення занять з сучасного танцю;
- ✓ особливості організації навчального процесу з сучасного танцю у дитячих дошкільних закладах, загальноосвітній школі, професійних колективах, закладах вищої освіти;
- ✓ особливості застосування елементів сучасного танцю у різних видах спорту;
- ✓ різні види підвідних вправ;
- ✓ забезпечення безпеки під час проведення танцювальних занять.

Уміти:

- ✓ вдало виконувати танцювальні вправи на координацію, різноманітні комбінації, зв'язки та етюди;

- ✓ вдало створювати і передавати художній образ;
- ✓ вдало виконувати роботу в дуеті, ансамблі тощо, через принцип візуального контакту;
- ✓ вдало виконувати підтримки, танцювальні трюки, що побудовані на акробатичній техніці.
- ✓ синтезувати теоретичні знання й практичні вміння та вдало застосовувати їх у своїй діяльності;
- ✓ користуватися спеціальною та методичною літературою, кіно і відеоматеріалами, що допомагають вивчати особливості сучасного танцювального мистецтва;
- ✓ володіти спеціальною термінологією сучасного танцю;
- ✓ складати і записувати танцювальні зв'язки, навчальні комбінації, етюди;
- ✓ виконати залікові танцювальні завдання і композиції.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: разом з опануванням навчальної дисципліни «Сучасні напрямки танцювального мистецтва» студенти вивчають такі дисципліни: «Менеджмент в сфері мистецтва», «Методика і організація науково-дослідної роботи», «Правові основи професійної діяльності», «Теорія і методика балетмейстерської діяльності», «Організація і методика ансамблевої роботи», «Практикум з акторської майстерності», «Практикум з дуетного танцю», «Реабілітаційно-відновлювальна підготовка в хореографії», «Методика роботи спортивного хореографа», «Арт-терапевтичні практики в хореографії» та ін.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин			Результати навчання Знати:
	разом	лекц./практ.	сам. р-та	
Тема 1. Сучасний танець як фактор професійної підготовки хореографа.	20	0/14	6	Організовувати самостійну роботу; цілі і завдання уроку; специфіку планування уроку і основні принципи його побудови; функціональні завдання кожного з розділів уроку й основні групи рухів, що включені в них; тривалість розділів; музичний супровід занять; педагогічні прийоми і методи, створені провідними майстрами джазового танцю й танцю модерн; варіювати рухи та складати їх у комбінації, танцювальні зв'язки тощо.
Тема 2. Види і напрямки у сучасній хореографії.	24	0/12	12	Стилі сучасної хореографії; клубні танці другої пол. ХХ ст. Класифікувати сучасну хореографію. Оволодіти стилем, манерою, технікою різних сучасних молодіжних танцювальних напрямків.
Тема 3. Витоки, становлення й розвиток джазового танцю.	22	0/12	10	Типові особливості африканського танцю. Вплив африканського танцю на танцювальну культуру початку ХХ століття. Гібридну природу джазового танцю; творчість талановитих

				хореографів, майстрів джазового танцю. Творчість Матт Меттокса, Луїджі, Боба Фоссі, Гасса Джордано та інших видатних балетмейстерів. Тенденції розвитку джаз-танцю другої половини ХХ ст.; провідні центри, школи, трупи джазового танцю.
Тема 4. Техніка та методика вивчення базових рухів джазового танцю. Основні принципи.	28	0/20	8	Основні принципи джазового танцю і його характерні ознаки (ритмічність, динаміка, свобода руху, координація усіх частин тіла, імпульсна техніка, імпровізація); такі поняття як: «ізоляція», «поліцентрія», «мультиплікація» «релаксація», «поліритмія». Роль ритму в джазі. Поняття «beat» і off-beat. «Свінг» як моторно-ритмічна основа рухів у танці». Різні види джазових кроків. координувати рухи декількох центрів тіла і ареалів. Виконувати вправи біля опори; їх завдання і цілі; методику побудови вправ біля опори; базові рухи, складові комбінацій вправ, що виконують біля опори; послідовність рухів і логіка побудови комбінацій.
Тема 5. Стилiстичнi особливостi джазового танцю.	12	0/6	6	Стилi джазового танцю: Blues, Lirical, Bradway (Theatrical), Hot, Cool, Afro-jazz, Latin, Modern-jazz, Street-jazz, Етно-джаз; характернi особливостi цих стилiв.
Тема 6. Танець модерн: iсторiя виникнення та етапи розвитку.	20	4/6	10	Идеї теоретика і педагога Франсуа Дельсарта; систему Еміля Жака-Далькроза; танцювальне мистецтво Айседори Дункан; історію виникнення американської школи танцю модерн; її стилістичні особливості та провідних майстрів американського модернового танцю; особливості розвитку танцю модерн у Європі; аналіз творчості Рудольфа фон Лабана, Марі Вігман, Курта Йосса та ін.
Тема 7. Основні рухові принципи танцю модерн.	16	0/6	10	Особливості пластики модернового танцю; танцювальні техніки; взаємозв'язок руху і дихання; позиції, певні положення голови, рук, ніг, корпусу, що притаманні танцю модерн; термінологію танцю модерн.
Тема 8. Авангардистський танець, «contemporary», «new dance».	14	2/4	8	Творчість М. Каннінгема, А. Ніколайса, Е. Хоккінса, Дж. Батлера, П. Тейлора, М. Бежара; філософію постмодерністського танцю; провідні сучасні танцювальні школи, молодих хореографів та виконавців.

Тема 9. «Contemporary dance».	22	0/8	14	Особливості стилю «contemporary dance» (ознайомлені із різними танцювальними техніками та авторськими методиками, що застосовують у «contemporary dance»).
Тема 10. Імпровізаційна техніка сучасних танцювальних напрямків.	20	2/6	12	Вміють розвинути творчі здібності, фантазію, асоціативне мислення, ритмопластику засобами імпровізаційної техніки; працювати з власними психофізичними блоками та тілесними зажимами.
Тема 11. Естрадний танець.	12	0/6	6	Історію та етапи розвитку сучасної танцювальної естради; специфічні риси естрадного танцю та основні засоби його виразності. Види і жанри хореографічних творів на естраді.

Формування програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 6. Цілеспрямованість та наполегливість у виконанні поставлених завдань та взятих на себе відповідальності.

ЗК 7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії.

ЗК 8. Здатність визначати, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Уміння мотивувати людей і рухатися до спільних цілей.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.

СК 2. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК 3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК 4. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, фахові та фундаментальні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем у сфері професійної діяльності.

СК 5. Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу в сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти.

СК 6. Здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології.

СК 7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.

СК 8. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

СК 9. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК 10. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.

СК 11. Здатність вивчати, цінувати та переносити результати інших дисциплін у сферу мистецтвознавства.

СК 12. Знання та розуміння концепцій, цінностей та дискусій, які сформували дослідження, практику та критичну теорію в галузі історії мистецтва в поєднанні зі здатністю критикувати вже існуючі рамки.

СК 13. Знання та розуміння етики та моральних норм професії.

СК 14. Здатність до технічного та наукового аналізу.

СК 15. Здатність усвідомлювати роль творів мистецтва як носіїв значення та цінності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН 2. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПРН 3. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 4. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПРН 5. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПРН 6. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН 7. Знати принципи створення хореографічного твору та реалізувати практичне втілення творчого задуму відповідно до бачення і вимог автора.

ПРН 8. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПРН 9. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПРН 10. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

ПРН 11. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

ПРН 12. Реалізовувати творчий задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативності його поєднання з різними видами мистецтв.

ПРН 13. Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: практичні роботи із дисципліни «Сучасні напрямки танцювального мистецтва», які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) окремих робіт чи курсу загалом відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Під час складання заліку потрібно відповісти на поставлені запитання. Мобільні пристрої не дозволяється використовувати. При підготовці до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види діяльності здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь у майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у роботі ДЮСШ, ШВСМ, секцій, спортивних клубів з техніко-естетичних видів спорту підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК http://www.ldufk.edu.ua/files/tekst_fail/dokumenty%20LDUFK/polozhennia_pro_opytuvannia04%2020.pdf

Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Порядку оцінювання – <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль	Вид контролю	Бали
--------------------------	---------------------	-------------

Практичні та семінарські заняття	Відвідування занять є важливою складовою навчання. При пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу	Присутність на заняттях максимальна оцінка складає не більше 20% від 55 балів (11 балів)
Виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань	Враховується активність студента під час практичних і семінарських занять, участь у словесному опитуванні, виконання індивідуальних завдань	За активність студента під час аудиторних занять максимальна оцінка складає не більше 40% від 55 балів (22 бали)
Виконання завдань до заліку	Враховується якість і правильність виконання завдань, правильність відповідей на контрольні запитання до заліку	Максимальна оцінка становить 40% від 55 балів (22 бали)
	Поточний контроль	55 балів
Підсумковий контроль 1.	Залік (у 10 семестрі)	45 балів
	Загальна оцінка	100 балів
Підсумковий контроль 2.	Іспит (у 11 семестрі)	100 балів
	Загальна оцінка	100 балів

3. Рекомендована література:

1. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид.: у 2-х т. : Т. 1 (А–Л). Київ : Ін-т культурології АМУ, 2008.
2. Дени Г., Дассвиль Л. Все танці. – Київ: Музыкальна Україна, 1983.
3. Дункан А. Танець майбутнього. // Моє життя. - Київ, 1994.
4. Dance magazine (Нью-Йорк). Спеціальний випуск пам'яті Марти Грехем. // Балет. - 1992. - № 3. - С. 46.
5. Лифар С. З Дягілевим. - Київ, 1994.
6. Мова Л. В. Техніка імпровізації в сучасному танці. Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17–18 листопада 2011 р., Луганськ. Луганськ. 2011. С. 50–54.
7. Погребняк М. М. Японський танець «анкоку було» як спадкоємиць німецького «Ausdrucktanz» / М. М. Погребняк // Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2011 – Вип. 25 – с. 125-132
8. Погребняк М. М. Танець «модерн» у художній культурі ХХ ст.: дис. кандидата мистецтвознавства: 26.00.01 / Погребняк Марина Миколаївна. – К., 2009.
9. Соболь О. Постмодерн і майбутнє філософії / О. Соболь. — Київ :Наук. думка, 1997.
10. Спарджер С. Тілобудова і балет. Лондон, 1958.
11. Хоцяновська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації: навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2017.
12. Хоцяновська Л. Ф. Імпровізація як засіб розвитку творчих здібностей на уроках з мистецтва балетмейстера. Культура України. Серія «Мистецтвознавство». 2018. Вип. 59. С. 240–245.

13. Хореографическая подготовка в спорте / Методические рекомендации. Составители Бирюк Е., Овчинникова Н. – Киев: КГИФК, 1990.
14. Чепалов О. І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : монографія / О. І. Чепалов. – Х. : Харківська держ. академія культури, 2007. – 344 с. : іл.
15. Чепалов О. І. Специфіка аналізу постмодерного танцю / О. І. Чепалов// Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щоквартальний наук. журнал. — Київ, 2007. — № 1. — С. 42–47.
16. Шариков Д. Сучасна хореографія як феномен художньої культури ХХ ст. дис. кандидата мистецтвознавства: 26.00.01 / Денис Ігорович Шариков – К., 2008.– 190 с.
17. Шариков Д. І. Мистецтвознавча дисципліна хореологія як феномен художньої культури.: монографія / Д. І. Шариков. – К.: Кафедра театрального мистецтва. Київський міжнародний університет, 2013. – Частина 3. – 90 с. : іл.
18. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії : монографія / Д. І. Шариков. – К. : Кафедра театрального мистецтва. Київський міжнародний університет, 2010. – 208 с.
19. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії / Шариков Д.І. – К. : Вадим Карпенко, 2008. – 168 с.
20. Яніна-Ледовська Є. В. Напрямки та тенденції розвитку контактної імпровізації у контексті сучасної хореографії. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2010. No 1. С. 247–249.
21. Ballet Journal /Notebook-Dancing Jazz Modern Dance Book Tap Log. 2018.
22. Suzanne Shelton Ruth St. Denis. A Biography of The Divine Dancer
23. Mindy Aloff, Robert Gottlieb Dance in Amerika, 2018.
24. Nelson D Neal Ed. D. Hemsley Winfield – Pioneer of Modern Dance, 2020.
25. Larry Warren Lester Horton, modern dance pioneer, 2020.
26. Gayle Kassing History of Dance, 2017.
27. Miriam Giguere Beginning Modern Dance, 2013.
28. Jack Anderson Ballet & Modern Dance. A Concise History, 2018.
29. Nancy Reynolds, Malcolm McCormick No Fixed Points. Dancing in the Twentieth Century, 2021.
30. Lesa Cline-Ransome, James E. Ransome, Robert Battle My Story, My Dance, 2015.
31. Wang Yunyu, Stephanie Burrige Identity and Diversity. Celebrating Dance in Taiwan, 2016.
32. Thomas Lax, Ralph Lemon, Doryun Chong, Adrienne Edwards Ralph Lemon. Modern Dance, 2016.
33. Susan Rosenberg Trisha Brown, 2016.
34. James Robey Beginning Jazz Dance, 2015.
35. D. Velasco, K. Halbreich, G. Kourlas, R. Lemon Sarah Michelson. Modern Dance, 2017.
36. E. R. Dickinon Dancing in the Blood. Modern Dance and European Cultur on the Eve of the First World War, 2017.
37. A. Janevski, T. Lax, G. Bianconi, H. CH Choi Judson Dance Theater, 2018.
38. J. Legg Introduction to Modern Dance Techniques, 2011.

39. S. Au, J. Rutter Ballet and Modern Dance, 2012.
40. C. Lefevre The Dance Bible. The Complete Resource for Aspiring Dancers, 2012.
41. M. Horosko, J. Dunning May O'Donnell, 2005
42. J. L. Roseman, A. King Dance Was Her Religion. The Spiritual Choreography of Isadora Duncan, Ruth St. Denis and Martha Graham, 2004.
43. J. S. Murphy The People Have Never Stopped Dancing, 2007.
44. J. Penrod, J. G. Plastino The Dancer Prepares, 2004.
45. Ana Marie Forsythe, Cheryl Ball, Marjorie Perce, Alvin Ailey Dance Technique of Lester Horton, 1992.
46. N. Schurman Modern Dance Fundamentals, 2nd Edition, 2011.
47. Julia L. Foulkes Modern Bodies, 2002.
48. Louis Horst, Carroll Russell Modern Dance Forms. In Relation to the Other Modern Arts, 1992.
49. R. Freedman Martha Graham, 1998.
50. G. Cheney Basic Concepts in Modern Dance, 1989.
51. S. Walther Dance of Death. Kurt Jooss and the Weimar Years, 1994.
52. R. Celichowska, L. Belokon, L. Dlugoszewski, Erick Hawkins The Erick Hawkins Modern Dance Technique, 2000.
53. Isa Partsch-Bergsohn, Harold Bergsohn The Makers of Modern Dance in Germany. Rudolf Laban, Mary Wigman, Kurt Joosse, 2002.
54. J. K. Erkert Harnessing the Wind, 2003.
55. L. Waren Anna Sokolow, 1991.
56. S. L. Foster Reading Dancing. Bodies and Subjects in Contemporary American Dance, 1986.
57. Brenda D. Gottschild Digging the Africanist Presence in American Performance. Dance and Other Contexts, 1996.

Інтернет-ресурси:

1. Танець Буту: твоя важність отменяється или друга дорога на гору Фудзи // teatre.com: театральний портал. Інтерв'ю з українським хореографом та режисером Ларисою Венедиктовою про японський танець буту. URL: <http://teatre.com.ua/modem/tanets-buto-tvoja-vazhnost-otmenjaetsja-ylydrugaja-doroga-nagoru-fudzy>
2. Kasai T. A Butoh Dance Method for Psychosomatic Exploration. URL: http://ext-web.edu.sgu.ac.jp/kenkyuho/butoh_creation_kasai
3. «Five Dances By Martha Graham». Video classics., 1995 Philips Produces.
4. «Tropikana Revue A La Havene». M. Bolk - Allemagne., 1995.
5. Jiri Kylian. «Black and White». Art Haus Musik., 1998.
6. Mark Morris Dance Group «Dido E Aeneas». Rhombus., 2003.
7. The Royal Ballet with Margot Fonteyn – Rudolf Nureyev ROMEO E JULIET. Packaging Design 1993, Video Collection International.
8. Серія Dance Video – навчальні відео-уроки з усіх напрямків сучасного танцю. Видавничий дім Фонду «Здоров'я Культура Спорт».
9. Burn the floor. Universal Pictures Video, 1999.